

הארץ

יום שני 1 באדר תשס"ט. 2 במארס 2009

זאב סגל

פרקליטות בלא ביקורת

מתבטאת בכך שהפרקליטות לא גילתה להגנה את דבר קיומו של מסמך, שבו הביעה אחת התיירות ספק אם אכן נאנסה על ידי השניים, בניגוד לעדותה במשטרה. "תקלה" זו, שהיתה צריכה להביא להעמדת האחראים לדין, מצטרפת ל"תקלה" של אי הבאת מידע בדבר האונות סתר לידיעת פרקליטיו של חיים רמון בזמן אמת, בטרם חקירת המ" תלוננת. גם אם נעשה הדבר שלא בזמן, הרי שמשוהו מאוד לא תקין קורה בפרקליטות.

שופטת בית המשפט העליון, עדנה ארבל, קראה בשבוע שעבר להקמת גוף חיצוני שיבקר את עבודת הפרקליטות. אין לראות בהקמת גוף כזה, בדומה לגוף הקיים לבירור תלונות על התנהלות שופטים, גייסון לנגח את הפרקליטות, כשענת לדור. שקיפות וביקורת מתחייבים נוכח עוצמת הפרקליטות, וטוב יע"ש הח"כים בכנסת החדשה אם יפע" לו לחקיקה מתאימה בעניין.

טענות רבות נגד החלטות הפרקליטות, מועד קבלתן, ואופן הטיפול במקרים שונים. בתי המשפט, ובייחוד בית המשפט העליון, רחוקים מלהפנים את החידוש המהותי הזה. הפרקליטות ממשיכה להתנהל ללא ביקורת וללא התערבות בג"ץ לגבי "האזרח הקטן" ולגבי התמש"כות ההליכים כשמדובר בבכירים. הביקורת על התארכות ההחלטה בעניין הנשיא לשעבר משה קצב מעבר לכל זמן סביר, נשארת בג"ר ביקורת ציבורית בלבד. החקירה, המלוות על ידי הפרקליטות, נגד ראש הממשלה אהוד אולמרט וחבר הכנסת אביגדור ליברמן מתמשכות לאורך חודשים ושנים, בלא שניתן למעורבים ולציבור הסבר ממשי לכך.

באחרונה הודה פרקליט המדינה, משה לדרור, בהגינותו, ב"תקלה" בכלל לא פשוטה" בטיפול הפרקליטות בחשדות לאונס של שתי תיירות בקיבוץ עין גדי. ה"תקלה"

האדם ובחירותו. כוחה הרב של הפרקליטות בהחלטה על הגשת כתב אישום, בג"ר בוש עסקת טיעון, בהשפעה על בית המשפט בעניין העונש ובחלטה אם לערער על זיכוי, מופעל ללא ביקורת. מבקרי המדינה אינם בוחנים את שיקול דעת הפרקליטות ואת דרכי התנהלותה. בתי המשפט מצ"רם נמנעים כמעט לחלוטין מלבטל כתב אישום בעבירה חמורה עקב התנהלות רשויות החקירה והתביעה; בג"ץ לא שלל, אמנם, אפשרות שיבוטל כתב אישום בשל "התנה" גות בלתי נסבלת של הרשות", אך בפועל הדבר כמעט שלא נעשה. ב-2007 קיבלה הכנסת תיקון לחוק, ביוזמת ח"כ גרעון סער (ליכוד), שלפיו בית המשפט מורסמך לבטל כתב אישום אם יש בו או בניהול המשפט סתירה מהותית לעקרונות של צדק או הגינות משפטית. החוק, שקבע את מה שמכונה "הגנה מן הצדק", התקבל על רקע

יכויו הגמור אתמול של גרי בילו - שפרש באחד רונה ממפעל חייו, ניהול בית הספר לאמנויות הבמה בית צבי - מעבירות מין, מצטרף לזיכוי קודם שלו מעבירות דומות, שלגביהן לא נדרש כלל להשיב לאשמה. גם אם היתה התנהלות "מביכה ומיותרת", כדברי השופט טת מירי דיסקין בזיכוי הקודם, אי אפשר שלא להימנע מהרהור אם ראוי היה להעמידו לדין ולהטילו למסכת פלילית שנמשכה כחמש שנים.

כדאי שאנשי הפרקליטות ירשמו לפנייהם את דברי נשיא בית המשפט העליון (כרימוס) אהרן ברק, שאמר בכנס בסוף השבוע, שכיועץ המשפטי לממשלה לא העמיד לדין פלילי אלא במקרים שבהם שוכנע לחלוטין שאדם יורשע. את הגישה של השארת המלאכה לבית המשפט, כרי שהוא יכריע בין גרסאות סותרות, שלל ברק כפוגעת בכבוד